QUÆSTIO MEDICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum die Jovis 29. Januarii.

M. CAROLO DE LAVAL, Doctore Medico, Præside.

An febres omnes à flatibus?

I.

QUI fecit ventis pondus, & aquas appendit in mensura, hominum vitam felici conditione beasset, si qua lege nascuntur, eadem voluisset occumbere: ac velut una dies præfinita omnes ad lucem evexit; sic mors per morbos properata, incautorum vota sæpius non antevertisset. Quod variæ ætates, lento moliuntur, id rapido die morbus exaggerat. Morborum nullus, aut frequentius, aut pertinacius homines de medio tollit, quam febris; quæ illis Præficis inclementior nullos non comitatur ad tumulum. Morbum omnem febrem esse nescimus; hanc comitem habere fatemur. Quod febres frigidas alii observari obstrepunt, habet latentis captionis insidias; quia nomine similitudinis coloratur. Solus calor extra naturæ cancellos auctus, in corde accensus, abeoque quasi profugus, febris speciem solvit: seu in partem principem, seu in corpus universum propagetur, liquidæ instar flammæ sese expandentis, viresque progressu dilatantis, quæ multiplici aut fumi calentis aut maligni aspergine, animi & corporis actiones præpedit. Cujuscumque caloris sobolem febrem ne putes, nisi quem exceperit morbosus in corpore

apparatus, cujus varia ſupellex, variis caloris tenoribus tot febrium typos adæquabit.

II.

IGNIS, quo ſæpius ars, plerumque natura carere non poteſt; vel naturæ vel artis eſt, ambo maxime diſſentiuut. Ignis naturæ aut univerſalis, aut individuus; ille omnem univerſi molem circumdat, penetratque, implicatas naturæ vires explicat, arcana ſecretiora aperit, à ſole velut à fonte diſſilit qui tanquam cor univerſi, calorem vivificum in omnes mundi partes effundit. Individuus naturæ ignis, viventi cuique innatus, ipſe eſt calor nativus, ab univerſali emanans, omnia in corpore, proportione quadam, quæ ſol in mundo operatur: at qui artis eſt, à putredine quamvis immunis, omnia ad diſſolutionem ſollicitat, omni generationi adverſatur, attamen, nec eminus nec cominus quid non præſtat utenti? præcipuæ illius vires acrius emicant in flamma, quæ eſt fumus accenſus, in qua fluit lucet ardetque: Hunc inter & calorem noſtrum multiplex eſt ſimilitudo, uterque motibus contrariis ſeſe tuetur, & vivit, aëre officioſam operam præbente; uterque hæret in materia pingui oleoſa; uterque alimenti penuria marceſcit, copia opprimitur, tranſpirationis defectu ſuffocatur; atque ut ignem, vel levi flatu aër ſi ventilet, flammam dabit; ſic calorem noſtrum ſi quid irritaverit, febrem accendet mortis vicariam. Non ſolus homo ignis furori objicitur; quidquid attingit prædo ille, ſtatim depaſcitur, mundi & naturæ exitio deſtinatus.

III.

SPIRITUS, cujus virtuti paupertas ſemper obſtat, numquam nocet abundantia, ſubſtantia tenuiſſima ſubtiliſſima, caloris nativi cum humido primigenio connubium, (cujus divortium morbo tentatum ſola morte perfectum eſt) fovet & incubat. Sapientiæ tanquam ille particeps ſuo ſe includit opificio, ut ubique præſens ſuſcipiat opus & abſolvat, augeat abſolutum, ac vim ſpeciei propagatricem cuique impertiatur; non ne omnia videtur intelligere, tam præſentia quam futura? in animantibus ut proprio inſtrumento, calore utitur, quem ad diuturnitatem pingui pabulo alligat, cujus jactura, nulla victima expianda, tardius promovetur, quo blandior & minus vorax calor fuerit; illius integritatem tuetur reſpiratio, cum aëris libera reciprocatione ſpirituum triplicem ordinem opportune recreat, quorum alter ab

altero ut facili negotio, sic ex puriore sanguinis parte alteruter cuditur difficiliori: at majori arte omnes ex libero aëre refocillantur, ex quo flatuoso & impuro inficiuntur, turbantur, urgentur, incenduntur. Spiritus qui stare non possunt. violento & alieno motu offendi mirum est: at corpus humanum à præcipiti illorum agitatione liberalius incalescere æquum videtur, cum sint igneæ naturæ participes: Hinc quo eorum celerior sit distributio eò citius totum corpus humores-ve in flammeum & febrilem ardorem dedunt.

IV.

SPIRITUM non raro mentitur flatus, sed quamvis, eodem nomine, non eadem indolis probitate insigniuntur; spiritus est origo virium, flatus in se causam doloris & caloris continet; & ut partes probe temperatæ legitimum creant spiritum, sic fraudulentum parit, earumdem calor auctus, vel imminutus, vel humiditas angusto loco conclusa. Quinque vero causæ producunt calorem. Motus quo incalescere corpora demonstrant exercitatio concitatior & animi affectus vehementiores. Putredo, communis rerum omnium, etiam spirituum, interitus, in qua quæque conspiciuntur fieri ascititio calore fervidiora, ustio altera species putredinis est, utriusque discrimen partium humidarum consumptione & extractione concluditur. Vicinia vel contactus rei calidæ multifariam calorem communicat. Obstructio, stipatiove, prohibitis excrementorum effluviis. Permixtio rei calidæ ut alimenti, medicamenti. Has omnes causas in spiritibus, calori suscitando impares, nemo judicabit; præsertim ubi flatus commixtus spiritui, quem imitatur, eum magna vi compellit, viscerum enim calore, insitoque motu attennatus, tunc penitissima corporis membra subit, exiguos meatus diducit, unitatem soluit, cum truci dolore & calore deurente: hinc humorum agitatio, & spirituum turba excitatur; quorum junctione audentior, ac velut agmine facto crescit in Herculem, ac corpus universum concutit & humores spiritus-ve ultra modum inflammat.

V.

FEBRIUM generationem, & omnium quibus convolvuntur symptomatum ponderosam molem consideranti, à spiritibus pendere facile perspicuum erit, qui à Divino Sene aërem, ventum, flatumve-spiritum esse didicerit: quævis enim substantia exi-

miis viribus prædita cum ſit, oculorum tamen aciem fugit, ſpiritus nomine gaudet. Tanta neceſſitate flatuum copia in nobis cumulatur, quanta cibus, & aër ad vitam deſiderantur. Multitudo quippe halituoſi ſpiritus ex cibo & potu, humore pituitoſo aut melancholico ab imbecillo calore excitus, flatus eſt; ad cujus generationem duo neceſſario corpora noſtra præparant; victus ratio & aëris conſtitutio. Quæ ſi qualitate frigida, calida, vel copiâ ultra modum peccent: multum & inutilem humorem cumulant, caloremque nativum opprimunt; unde cruditatum flatuum-ve magna vis, qui curſu liberiori, vel calore aſcititio aut proprio everberati & accenſi, qua data porta univerſum corpus impetunt, ac quâ libertatis gratiam non reperiunt, tremorem, frigus, horrorem, rigorem incutiunt, oſcitationes, pandiculationes excitant, animi inquietudines, corporis jactationes invehunt, & ad omnes figuras hyperbolicas ægrotos adigunt; dolorem denique & calorem naturæ infenſum ac febrilem quocumque important. Hoc fatum eſt ſpirituum, qui tam ad proletaria naturæ opera lædenda, flatibus, quam ad obeunda ipſa natura impulſi proximæ ac repentinæ eorum cauſæ fiunt.

Ergo febres omnes à flatibus.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Antonius de Saint-Yon, Regis Medicus ordinarius.
M. Claudius de Quanteal.
M. Joannes Robert.
M. Ludovicus Gayant, Regis Medicus ordinarius.
M. Franciſcus Vezou.
M. Claudius Puylon, Scholarum Profeſſor.
M. Nicolaus Lienard, Decanus.
M. Philippus Douté, Scholarum Profeſſor.
M. Nicolaus Morin.

Proponebat Pariſiis MICHAEL DE HODENCQ Poxianus-Ambianenſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1682.

Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.